

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ЕКОНОМІКА

ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Методичні поради та плани практичних занять
для студентів спеціальності „Фінанси”

Львів – 2004

Рекомендовано до друку кафедрою економічної теорії
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 1 вересня 2004 р.)

Автори-укладачі:

доц. **Наталія Іванівна Гнатюк**

доц. **Назар Миронович Холод**

Рецензенти: кандидат економічних наук, професор
Степан Михайлович Панчишин,
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
професор кафедри економічної теорії

кандидат економічних наук, доцент
Ігор Михайлович Шегинський,
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
доцент кафедри економічної теорії

Економіка зарубіжних країн: Методичні поради та плани практичних занять для студентів спеціальності „Фінанси” / Н.І. Гнатюк, Н. М. Холод. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. – 18 с.

ПЕРЕДМОВА

Україна здійснює перехід до ринкової економіки і намагається створити ефективну систему міжнародних економічних відносин з країнами світу. Однак країни світового господарства є надзвичайно різноманітними. Вони різняться між собою рівнем економічного, соціального, культурного розвитку. Щоб побудувати ефективну систему співробітництва з іноземними партнерами, Україні необхідно зважати на особливості економічного розвитку та тонкощі ділової етики іноземного партнера. Курс „Економіка зарубіжних країн” покликаний виявити подібні проблеми та усунути непорозуміння під час проведенні переговорів.

Метою вивчення даного курсу є вивчення особливостей формування основних макроекономічних показників та чинників економічного розвитку зарубіжних країн. Тому у курсі вивчається економічна структура країн, розглядаються особливості проведення внутрішньої та зовнішньої економічної політики уряду тощо. Особлива увага приділяється визначенню місця країни у світовій економіці, розвитку інтеграційних процесів та з'ясуванню етно-культурних особливостей різних народів.

Ці методичні матеріали розроблені для полегшення опрацювання матеріалів та організації самостійної роботи під час підготовки до практичних занять з даного курсу. До цих матеріалів включено плани практичних занять, теми рефератів, рекомендовану літературу, запитання і завдання.

Економіка країн швидко розвивається і тому література з цих питань та статистичні дані швидко застарівають. Для полегшення пошуку та використання навчальних матеріалів авторами методичних рекомендацій створено компакт-диск, який містить інформацію про окремі країни, регіони, тенденції розвитку світової економіки та глобалізацію. На диску містяться електронні варіанти книг, журнальні та газетні статті. Значне місце займають статистичні дані, які підготовлені Світовим банком, Міжнародним валютним фондом, Організацією економічного співробітництва і розвитку, іншими міжнародними організаціями. У списку рекомендованої літератури джерела, що містяться на компакт-диску, мають позначку **CD**.

Тема 1. НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІКИ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

1. Поняття національної економіки як об'єкта світової економічної системи:
 - а) економічний потенціал країни та чинники, що його визначають;
 - б) типи економічного розвитку країн;
 - в) особливості соціально-економічного укладу;
 - г) відмінність у проведенні економічної політики у різних країнах.

2. Основні показники розвитку національної економіки:
 - а) показники обсягу національного виробництва;
 - б) показники зовнішньоекономічної діяльності;
 - в) показники міграції робочої сили;
 - г) показники міжнародного руху капіталу;
 - д) соціокультурні та інституційні показники.

3. Класифікація країн у світовій економіці:
 - а) класифікація країн за географічною ознакою;
 - б) класифікація за методикою ООН;
 - в) класифікація за методикою Світового банку.

4. Основні риси та динаміка світогосподарських процесів:
 - а) суть та структура світового господарства;
 - б) глобалізація господарського життя;
 - в) інтеграційні процеси у світовій економіці;
 - г) динаміка світогосподарських процесів.

Темі рефератів

1. Глобалізація господарського життя та її наслідки.
2. Інтеграційні процеси у світовому господарстві.
3. Основні тенденції та перспективи розвитку світового господарства.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковальського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 6-46.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 7-54 – **CD**.
3. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. – С. 14-95, 296-368.
4. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп.— М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 98-119.
5. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 22-41. – **CD**.
6. Зевин Л. Национальные экономические системы в глобальных процессах // МЭ и МО. – 2003. – №11.

7. Арин Олег. Мировой капитализм: типы и модели – **CD**.
8. Волошин Б. Мировая экономика за 100 лет // МЭ и МО. – 2001. – №9.
9. Романчук Ярослав. Богатство и бедность народов. По книге David Landes “The Wealth and Poverty of Nations” – **CD**.
10. Илларионов А. Экономическая свобода и благосостояние народов // Вопросы экономики. – 2000. – №4.
11. Капица С. Модель роста населения Земли и экономическое развитие человечества // Вопросы экономики. – 2000. – №12.
12. Ковалев Е. Зловещее предсказание Т.Р. Мальтуса // МЭ и МО. – 2004. – №1.
13. Бондаренко А. Какие современные мировые валюты можно считать мировыми? // МЭ и МО. – 2003. – №9.
14. Ковалев Е. Мировая продовольственная проблема: новые аспекты // МЭ и МО. – 2003. – №9.
15. Эльянов А. Глобализация и догоняющее развитие // МЭ и МО. – 2004. – №1.
16. Медведев В. Глобализация экономики: тенденции и противоречия // МЭ и МО. – 2004. – №2.
17. Шишков Ю. Глобализация – враг или союзник развивающихся стран? // МЭ и МО. – 2003. – №4.
18. Клайн Лоуренц. Глобализация: вызов национальным экономикам – www.ptpu.ru – **CD**.
19. Тейт Алан А. Глобализация – угроза или новые возможности для Европы? – www.ptpu.ru – **CD**.
20. Білорус Олег. Глобалізація і соціальна доля людини в ХХІ столітті – **CD**.

Контрольні запитання і завдання

1. Що таке національна економіка?
2. Які типи економічного розвитку Ви знаєте?
3. Які основні показники розвитку національної економіки використовують у міжнародній практиці?
4. За якими ознаками класифікують країни у світовій економіці?
5. Які визначальні риси розвитку світового господарства на сучасному етапі?
6. Проаналізуйте темпи розвитку світової економіки у ХХ ст.

Тема 2. ЕКОНОМІКА РОЗВИНУТИХ КРАЇН

1. Визначальні риси та особливості розвитку економічної структури розвинутих країн:
 - а) історико-економічні особливості розвитку країн;
 - б) загальна характеристика розвинутих країн;
 - в) особливості галузевої структури економіки розвинутих країн.
2. Моделі економічного розвитку розвинутих країн:
 - а) ліберальна модель розвитку;
 - б) корпоративістська модель розвитку та її різновиди;
 - в) соціально-ринкова модель розвитку.

3. Місце розвинутих країн у світовій економіці:
- а) розвинуті країни на світових товарних ринках та ринках послуг;
 - б) розвинуті країни на світових фінансових ринках;
 - в) роль розвинутих країн у розвитку інформаційних систем світу.

Теми рефератів

- 1. Чинники економічного успіху країн-лідерів у світовій економіці.
- 2. Розвинуті країни на світових фінансових ринках.
- 3. Роль розвинутих країн у розвитку інформаційних систем світу.

Література

- 1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 57-74.
- 2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 55-68. – **CD**.
- 3. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. – С. 388-407.
- 4. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп.— М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 333-370.
- 5. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 42-63. – **CD**.
- 6. Джонсон Дональд Дж. Перспективы процветания Европы – **CD**.
- 7. Афонцев С. Экономическая политика и модели экономического развития // МЭ и МО. – 2002. – №4.
- 8. Шемятенков В. Альтернативные системы капитализма // МЭ и МО. – 2003. – №3.
- 9. Элбо Грег, Зюйг Алан. Европейский капитализм сегодня: между “евро” и третьим путем – **CD**.
- 10. Юданов Ю. Многообразие европейских предпринимательских моделей // МЭ и МО. – 2003. – №12.
- 11. Демидова Л. Реформы общественного сектора на Западе // МЭ и МО. – 2001. – №11.
- 12. Мюллер Уве. Федерализм как фактор европейской интеграции – www.ptpu.ru – **CD**.
- 13. В. Кудров. Производительность труда в промышленности России, США, Германии, Франции и Великобритании // Вопросы экономики. – 1999. – №8.
- 14. Сорос Дж. Новая глобальная финансовая архитектура // Вопросы экономики. – 2000. – №12.
- 15. Игнацкая М. Финансы, кредит и денежное обращение в развитых странах // Экономист. – 2001. – №12. – С.66-77.
- 16. Соколов В. Замыкается ли в себе развитый мир? // МЭ и МО. – 2003. – №1.
- 17. Колер-Кох Беата. Эволюция и преобразование европейского управления // МЭ и МО. – 2001. – №7.
- 18. Рубцов Б. Мировые фондовые рынки // МЭ и МО. – 2001. – №8.

19. Вишневская Н. Рынок рабочей силы в ретроспективе XX столетия // МЭ и МО. – 2001. – №9.
20. Эльянов А. Глобализация и расслоение развивающихся стран // МЭ и МО. – 2000. – №6.

Контрольні запитання і завдання

1. Які особливості історико-економічного розвитку розвинутих країн?
2. У чому полягають особливості галузевої структури економіки розвинутих країн?
3. Які моделі соціально-економічного розвитку найпоширеніші у розвинутих країнах?
4. Проаналізуйте зміну позицій розвинутих країн у світовій економіці упродовж XX ст.
5. Як впливає економічний розвиток на стан соціальної сфери розвинутих країн?
6. Яку роль відіграють розвинуті країни на світових товарних ринках та ринках послуг?

Тема 3. ЕКОНОМІКА США І КАНАДИ

1. Фактори економічного розвитку США:
 - а) історико-економічні особливості розвитку США;
 - б) природно-ресурсний потенціал США;
 - в) геополітичні фактори економічного розвитку.
2. Економічна структура та особливості економічної політики американського уряду:
 - а) галузева структура економіки США та її особливості;
 - б) специфіка внутрішньої економічної політики;
 - в) зовнішньоекономічна стратегія США.
3. Особливості, структура та динаміка економічного розвитку Канади:
 - а) чинники розвитку канадської економіки;
 - б) особливості галузевої структури економіки Канади;
 - в) внутрішньоекономічна та зовнішньоекономічна стратегія Канади.

Теми рефератів

1. США у світогосподарських процесах.
2. Роль держави у господарському житті США.
3. США як стратегічний партнер України.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 75-97.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 198-223. – **CD**.
3. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп.— М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 371-403.
4. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 115-141. – **CD**.
5. Економіка Сполучених Штатів. Нарис. Інформаційне агентство Сполучених Штатів, 1991. – 212 с. – **CD**.
6. Очерк экономики США – **CD**.
7. Сардар Зиауддин, Дэвис Меррил Вин. Почему люди ненавидят Америку? – **CD**.
8. Супян Виктор. Экономика США в начале XXI века // ПТПУ. – 2003. - №3. – www.ptpu.ru – **CD**.
9. Супян Виктор. Роль государства в экономике: американский опыт // ПТПУ. – 2002. - №4. – www.ptpu.ru – **CD**.
10. Супян Виктор. Роль государства в реализации приоритетов социально-экономического развития США // ПТПУ. – 2000. – №5 – www.ptpu.ru – **CD**.
11. Марцинкевич В., Кириченко Э. Положение в США. – 2001. – **CD**.
12. Эволюция макроэкономической политики государства в США: от Ф. Рузвельта до Р. Рейгана. – **CD**.
13. Нисканен Уильям А. Рейганомика. – www.economicus.ru – **CD**.
14. Соединенные Штаты Америки – www.krugosvet.ru – **CD**.
15. Розанова Н. Конкурентная политика в Канаде // МЭ и МО. – 2003. – № 11.

Контрольні запитання і завдання

1. Охарактеризуйте історико-економічні особливості розвитку США.
2. Яку роль відіграють США у світових інтеграційних процесах?
3. Проаналізуйте галузеву структуру економіки США та Канади.
4. У чому полягають особливості проведення економічної політики американського та канадського урядів?
5. Визначте основні фактори економічного розвитку Канади.
6. Які проблеми та перспективи українсько-американського співробітництва?

Тема 4. ЕКОНОМІКА ПРОВІДНИХ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

1. Фактори економічного розвитку та особливості внутрішньої економічної політики Німеччини:
 - а) фактори економічного розвитку Німеччини;
 - б) структура та динаміка розвитку німецької економіки. Економічні проблеми об'єднання Східної та Західної Німеччини;
 - в) особливості внутрішньої та зовнішньої економічної політики.

2. Структура та динаміка економічного розвитку економіки Франції:
 - а) особливості історичного та економічного розвитку Франції;
 - б) галузева структура французької економіки та динаміка її розвитку;
 - в) особливості внутрішньої та зовнішньої економічної політики Франції.

3. Особливості економіки Великої Британії:
 - а) географічні, історичні і зовнішньоекономічні чинники розвитку Великої Британії;
 - б) особливості галузевої структури британської економіки;
 - в) економічні проблеми Великої Британії у 1970-х роках та роль британського уряду у їх подоланні;
 - г) зовнішньоекономічні орієнтири Великої Британії.

Темі рефератів

1. Успіхи та невдачі економічної інтеграції в межах ЄС.
2. Проблеми та перспективи входження України до ЄС.
3. Особливості економічної політики в країнах Західної Європи.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 118-176.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 141-162. – **CD**.
3. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп.— М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 422-446.
4. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 173-195. – **CD**.
5. Гутник В.П. Модернизация экономической политики в странах Западной Европы // ПТПУ. – 2003. – №3. – www.ptpu.ru – **CD**..
6. Гутник В.П. Политика хозяйственного порядка в Германии. М. Экономика. – 2002. – 271 с.
7. Социальное рыночное хозяйство в Германии: Истоки, концепция, практика. – М.: Рос. полит. энциклопедия, 2001. – 208 с.
8. Dr. Dieter W. Venecke. Социальное рыночное хозяйство. Модель, получившая успех в Германии – **CD**.
9. Гутник В. Германия в 2001 году // МЭ и МО. – 2001. – № 8 – **CD**.
10. Штиль Ханс Петер. Государство и экономика: сотрудничество и конфронтация // ПТПУ. – 2000. – №5. – www.ptpu.ru – **CD**..
11. Германия: методы структурных перестроек восточных земель // ПТПУ. – 2000. - №4.— www.ptpu.ru – **CD**..
12. Романчук Ярослав. Уроки немецкого чуда. Путь разрушенной Германии к богатству. И обратно? – 2002. – **CD**.
13. Хрусталева Н. Франция на исходе столетия: смена модели регулирования экономики // МЭ и МО. – 2004. – № 6.

14. Трофимова О. Франция: новое в помощи развитию // МЭ и МО. – 2003. – № 9.
15. Рассадина А. Государственный сектор в развитых странах: (опыт Франции и Великобритании) // Экономист. – 2002. – №6. – С.9-22

Контрольні запитання і завдання

1. Назвіть основні фактори економічного успіху Німеччини.
2. Охарактеризуйте структуру німецької економіки.
3. Які визначальні риси французької економіки?
4. У чому полягає своєрідність економічного розвитку Великої Британії?
5. Які особливості проведення економічної політики урядами провідних західноєвропейських держав?
6. Проаналізуйте ефективність інтеграційних процесів в межах ЄС.

Тема 5. ЕКОНОМІКА ЯПОНІЇ

1. Причини економічного успіху Японії:
 - а) особливості історичного розвитку Японії;
 - б) ефективність повоєнних економічних реформ;
 - в) специфіка організації праці. Політика позиттивного найму.
2. Особливості галузевої структури японської економіки:
 - а) передумови та особливості структурної перебудови економіки;
 - б) зайнятість населення в основних сферах економіки Японії;
 - в) особливості організації фінансово-кредитної системи Японії.
3. Економічна політика Японії:
 - а) планування соціально-економічного розвитку Японії;
 - б) основні напрями та методи проведення внутрішньоекономічної політики;
 - в) особливості та ефективність проведення зовнішньої економічної політики Японії.

Теми рефератів

1. Економічний застій в економіці Японії наприкінці ХХ ст.
2. Роль держави в економічній системі Японії.
3. Проблеми та перспективи економічних відносин України і Японії.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 98-117.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 384-405. – **СД.**

3. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаев. – 2-е изд., перераб. и доп.— М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 404-421.
4. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 114-170. – **CD**.
5. Дружинин Н.Л. Япония: экономическое чудо. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
6. Японская модель – **CD**.
7. Баскакова М. Японская экономическая модель // МЭ и МО. – 2004. – №1. (Японская модель экономической системы) – **CD**.
8. Хлынов В. Общегосударственное планирование рыночной экономики: опыт Японии // ПТПУ – 1997. – №2. - www.ptpu.ru – **CD**.
9. Цветова Ирина. Политика стимулирования малого бизнеса: опыт Японки // ПТПУ. – 1997. – №5. – www.ptpu.ru – **CD**.
10. Михальски Тино. Японские организационные формы в западной экономике // ПТПУ. – 1997. – №2. – www.ptpu.ru – **CD**.
11. Акихиро Ишикава. Эволюция концепций и практики модернизации в Японии // ПТПУ. – 2003. – №1. — www.ptpu.ru – **CD**.
12. Хлынов Владимир. Формы и методы экономического стимулирования труда на предприятиях Японии // Экономист. – 1994. – №4. – С. 89-94. – **CD**.
13. Хлынов В. Социальная защищенность по-японски – **CD**.
14. Маркарьянц Седа. Социальное обеспечение населения: опыт Японии // ПТПУ. 1997. – №4-5. – **CD** – www.ptpu.ru.

Контрольні запитання і завдання

1. У чому полягає специфіка економічного розвитку Японії?
2. Назвіть основні економічні реформи в Японії та проаналізуйте їх ефективність.
3. Які особливості галузевої структури японської економіки?
4. Назвіть основні причини уповільнення темпів економічного розвитку Японії у 1990-х роках.
5. Що лежить в основі внутрішньоекономічної політики японського уряду?
6. У чому полягають особливості організаційної структури японського бізнесу?

Тема 6. ЕКОНОМІКА КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

1. Регіональні особливості країн, що розвиваються:
 - а) країни Східної та Південно-Східної Азії;
 - б) найменш розвинені країни Африки;
 - в) країни Латинської Америки і Карибського басейну;
 - г) країни Близького та Середнього Сходу.
2. Проблеми економічного розвитку слаборозвинених країн:
 - а) зростання зовнішньої заборгованості;
 - б) низькі темпи економічного зростання;
 - в) нерозвиненість соціальної та ринкової інфраструктури;
 - г) низький рівень інтенсифікації сільського господарства.

3. Чинники поліпшення економічної ситуації в країнах, що розвиваються:
- а) зовнішні чинники розвитку;
 - б) розширення внутрішнього попиту;
 - в) впровадження нових технологій;
 - г) підготовка спеціалістів для країн, що розвиваються.

Теми рефератів

- 1. Місце країн, що розвиваються у світогосподарських процесах.
- 2. Проблема подолання економічної відсталості в країнах, що розвиваються.
- 3. Демографічна проблема в країнах, що розвиваються.

Література

- 1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 304-322.
- 2. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. – С.424-447, 543-550.
- 3. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевй. – 2-е изд., перераб. и доп.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 447-482.
- 4. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С.321-352.
- 5. Леонов Р. Роль государственных экспортных агентств в финансировании развивающихся стран // МЭ и МО. – 2001. – №1.
- 6. Рашковский Е. Тропическая Африка: земля отчаяния, земля надежды... // МЭ и МО. – 2004. – №4.
- 7. Френкель М. Африка: взаимодействие цивилизаций // МЭ и МО. – 2001. – № 5.
- 8. Лебедева Э., Эльянов А. Тропическая Африка: вечный маргинал? // МЭ и МО. – 2001. – № 6.
- 9. Рашковский Е. Третий мир как проблема общечеловеческой мысли и культуры // МЭ и МО. – 2000. – № 5.
- 10. Абаков Р. Колонизация и деколонизация: эволюция развивающегося мира // МЭ и МО. – 2000. – № 9.
- 11. Развивающиеся страны в мировой экономике – **СД**.

Контрольні запитання і завдання

- 1. У чому полягають регіональні особливості країн, що розвиваються?
- 2. Визначте основні проблеми економічного розвитку цієї групи країн.
- 3. Проаналізуйте основні чинники поліпшення економічної ситуації у країнах, що розвиваються.
- 4. На які групи поділяють країни, що розвиваються?
- 5. Проаналізуйте ступінь інтегрованості країн, що розвиваються у світову економіку.

6. У чому полягають особливості найменш розвинутих країн?

Тема 7. ЕКОНОМІКА НОВИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ КРАЇН

1. Особливості та місце нових індустріальних країн у світовій економіці:
 - а) критерії зарахування країн до нових індустріальних;
 - б) роль „азійських драконів” у світовій економіці;
 - в) особливості НІК Латинської Америки.
2. Економічна структура та ресурсний потенціал нових індустріальних країн:
 - а) галузева структура НІК;
 - б) ресурсний потенціал НІК;
 - в) стадії індустріалізації НІК.
3. Чинники економічного розвитку нових індустріальних країн наприкінці ХХ ст:
 - а) зовнішні чинники економічного розвитку;
 - б) послідовність внутрішньої економічної політики;
 - в) соціально-культурні особливості НІК.

Теми рефератів

1. Особливості розвитку нових індустріальних країн Східної та Південно-Східної Азії.
2. Особливості розвитку нових індустріальних країн Латинської Америки.
3. Передумови та наслідки східноазійської фінансової кризи.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 323-341.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 112-120. – **CD**.
3. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 482-493.
4. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 383-405.
5. Стратегія економічного дива в НІК та Туреччині / Жаліло Я. А. Економічна стратегія держави у нестабільних ринкових економічних системах. К.: НІСД, 1998. <http://www.niss.gov.ua/book/jalilo/index.htm> – **CD** .
6. Семенов Вадим. Опыт Южной Кореи: влияние конфликта и порядка на реформы // ПТПУ. – 1997. – №6. – www.ptpu.ru – **CD**.
7. Табб Уильям К. Восточноазиатский финансовый кризис // ПТПУ. – 1998. – №6.– www.ptpu.ru – **CD**.

8. Корея и экономика, опирающаяся на знания. Совершение перехода. Под редакцией Карла Далмана и Томаса Андерссона – **CD**.
9. Ву-Камінгс Мередіт. Корея: демократія та реформування приватних корпорацій. – <http://www.ucipr.kiev.ua/ukrainian/ers/25/ers2512.html> – **CD**.
10. Маигов С. Роль государства в формировании инвестиционного климата в Республике Корея // МЭ и МО. – 2000. – № 6.
11. Диярханов В. Роль малого бизнеса в экономике Тайваня // МЭ и МО. – 2000. – № 9.
12. Романова З. Латинская Америка: комплекс финансовых проблем // Вопросы экономики. – 2000. – № 10.
13. Сырмолатов Д. Экономические реформы в Аргентине // Вопросы экономики. – 2000. – №9.
14. Редькин В. Экономические реформы в Бразилии в 90-е годы // Вопросы экономики. – 2000. – №9.
15. Романова З. Латинская Америка: трудный поиск своего пути // Вопросы экономики. – 2004. – №1.
16. Ковалев Е. Что можно почерпнуть из мексиканской модели // МЭ и МО. – 2002. – № 7.

Контрольні запитання і завдання

1. Які визначальні риси НІК?
2. Які чинники призвели до економічного успіху НІК наприкінці ХХ ст.?
3. Проаналізуйте регіональні особливості НІК.
4. Які основні причини та наслідки фінансової кризи НІК Азіатських країн у 1997-1998 рр.?
5. Охарактеризуйте основні напрями економічних реформ в НІК.
6. Які особливості соціально-культурного розвитку НІК?

Тема 8. ЕКОНОМІКА КИТАЮ

1. Особливості історико-економічного розвитку Китаю:
 - а) особливості географічного положення;
 - б) особливості історичного розвитку Китаю;
 - в) фактори економічного розвитку Китаю у другій половині ХХ ст.
2. Структура та динаміка розвитку китайської економіки:
 - а) особливості галузевої структури економіки Китаю;
 - б) динаміка економічного розвитку;
 - в) труднощі китайської економіки.
3. Особливості економічної політики китайського уряду:
 - а) вплив політики на економічні процеси;
 - б) внутрішньоекономічна політика;
 - в) зовнішньоекономічна політика;
 - г) роль Китаю у світовій економіці.

Теми рефератів

1. Економічні реформи в Китаї.
2. Проблеми та перспективи українсько-китайського співробітництва.
3. Китайське економічне диво.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 264-284.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 332-354. – **CD**.
3. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П.Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 511-527.
4. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 354-380.
5. Тайна китайского экономического чуда - <http://e2000.kyiv.org/> – **CD**.
6. Петиш Джон М. Китайский путь и его перспективы // ПТПУ. – 1992. – №12. – www.ptpu.ru – **CD**.
7. Чжоу Синьчэн. Экономическая реформа в Китае: достижения и задачи // ПТПУ. – 1997. – №2. - www.ptpu.ru – **CD**.
8. Китай: 20 лет политики реформ и открытости // ПТПУ. – 1999. – №5. – www.ptpu.ru – **CD**.
9. Михеев В. Экономика Китая: новые горизонты // Экономист. – 2002. – №5. – С.72-83.
10. Федоровский А. Институциональные преобразования в Китае: предпосылки, особенности, перспективы // МЭ и МО. – 2003. – № 4.
11. Гельбрас В. Китайский общий рынок!/? // МЭ и МО. – 2002. – № 6.
12. Намозов О. Китай, ВТО и мировая экономика // МЭ и МО. – 2002. – № 11.
13. Гельбрас В., Кузнецова В. КНР: год суровых испытаний // МЭ и МО. – 2000. – № 8.

Контрольні запитання і завдання

1. Які особливості історико-економічного розвитку Китаю?
2. У чому полягає суть демографічної політики китайського уряду?
3. Охарактеризуйте галузеву структуру китайської економіки.
4. Назвіть основні проблеми і труднощі розвитку Китаю у перехідний період.
5. У чому полягає суть структурних змін в економіці Китаю?
6. Який вплив мали релігійно-філософські вчення на економічний розвиток Китаю?

Тема 9. ЕКОНОМІКА КРАЇН З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

1. Ознаки та загальна характеристика країн з перехідною економікою:
а) поняття перехідної економіки;

- б) поділ країн з перехідною економікою на групи;
- в) особливості соціально-економічних перетворень у країнах з перехідною економікою.

2. Економічні реформи перехідного періоду:

- а) особливості та етапи економічного розвитку країн Центральної Європи та Балтії;
- б) ефективність економічних реформ в країнах СНД.

3. Структура та динаміка економічного розвитку країн з перехідної економікою:

- а) особливості галузевої структури країн Центральної Європи;
- б) економічна структура та динаміка економічного розвитку країн Балтії;
- в) особливості економічної структури європейських країн, що не входять до ЄС;
- г) динаміка розвитку та економічна структура країн СНД.

4. Особливості та чинники економічного розвитку Польщі:

- а) фактори економічного розвитку Польщі;
- б) структура та динаміка розвитку польської економіки;
- в) особливості внутрішньої політики Польщі;
- г) ефективність зовнішньоекономічної політики.

5. Особливості економічного розвитку Росії:

- а) природно-ресурсні та геополітичні чинники розвитку Росії;
- б) особливості галузевої структури російської економіки;
- в) внутрішньоекономічна політика Росії;
- г) основні напрями зовнішньоекономічної політики російського уряду.

Теми рефератів

1. Інтеграційні процеси в країнах з перехідною економікою.
2. Економічні реформи в Польщі у 1990-х роках.
3. Економічна співпраця України та Польщі.
4. Особливості економічного розвитку Росії.
5. Країни-лідери та країни-аутсайтери у проведенні економічних перетворень.

Література

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 212-239.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник. – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – С. 69-88. – **СД**.
3. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. – С. 408-423, 531-542.
4. Мировая экономика: Учеб пособие для вузов / Под ред. проф. И.П. Николаевой. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – С. 498-510.
5. Шніцер, Мартін. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 229-255.

6. К вопросу теории и практики экономики переходного периода. Материалы заседания Ученого совета ИМЭМО. – 126 с. – **CD**.
7. Глинкина Галина. Проблема экономического роста в странах Центральной и Восточной Европы // ПТПУ. – 1997. – №2. – www.ptpu.ru – **CD**.
8. Ананьин О. Концепция экономической трансформации постсоветских обществ (некоторые методологические опыты) // МЭ и МО. – 1996. – № 6. – **CD**.
9. Келер Хорст. Экономическая стратегия для Центральной и Восточной Европы: роль Германии // ПТПУ. – 2000. – №4 – www.ptpu.ru – **CD**.
10. От реального социализма к реальному капитализму (Венгрия) // ПТПУ. – 2000. – №4 – www.ptpu.ru – **CD**.
11. Гавлик Петер. Страны с переходной экономикой: состояние и перспективы роста // ПТПУ. – 2001. – №2 – www.ptpu.ru – **CD**.
12. Пьяцоло Даниэль. Восточная Европа между трансформацией и вступлением в ЕС: анализ реформаторских требований // ПТПУ. – 2002. – №2 – www.ptpu.ru – **CD**.

Польща

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 285-303.
2. Колодко, Гжегош В. Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн. К.: Основні цінності, 2002. – 248 с.
3. Лешек Бальцерович. Перехід до ринкової економіки: Польща 1989-93 рр. в порівняльній перспективі / Уроки реформ. За матеріалами міжнар. конф./ Пер з англ. – К.: Основи, 1995. – С. 79-109.
4. Бальцерович Л. Соціалізм, капіталізм, трансформація: Очерки на рубежі епох / Пер. с польск. – М.: «Наука», Изд-во УРАО, 1999. – 352 с.
5. Шніцер М. Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. - С. 233-241
6. Польща: 10 лет трансформации // ПТПУ. – 1999. – №2. – www.ptpu.ru – **CD**
7. Ян Пташек. Польща: замедление экономического роста // ПТПУ. – www.ptpu.ru – **CD**
8. Дем'янець Валерій. Політична і соціальна трансформація в Польщі у 90-х роках // Людина і політика. – 2000. - №4 - <http://www.ica.org.ua/lip/n/400/6.html> – **CD**
9. Куклински Антоний. Экономические преобразования в Польше: опыт и перспективы (1990-2010 гг.) // ПТПУ. – 2001. - №1.- www.ptpu.ru – **CD**.

Росія

1. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 240-263.
2. Ясин Евгений. Российская экономика: истоки и панорама рыночных реформ. <http://www.liberal.ru> – **CD**.
3. Явлинский Г.А. Экономическая система современной России и вопросы экономической политики – **CD**.
4. Ясин Евгений Перспективы российской экономики: проблемы и факторы роста // Вопросы экономики – 2002 . – № 5. – **CD**
5. Россия в XXI веке: процветание или прозябание? // ПТПУ. – 1999. – №1 – www.ptpu.ru – **CD**.

6. Строев Егор. Новые подходы к реформе экономики // ПТПУ. – 1999. – №4 – www.ptpu.ru – CD.
7. Абдуллаев Назип. Формирование государственного сектора экономики // ПТПУ. – 2003. – №5 – www.ptpu.ru – CD.
8. Маршалл Голдман. Приватизация в России: можно ли исправить допущенные ошибки? // ПТПУ. – 2000. – №4 – www.ptpu.ru – CD.
9. Развитие секторов, базирующихся на потенциале человеческого капитала: шанс возрождения экономики России? // ПТПУ. – 2001. – №3 – www.ptpu.ru – CD.
10. Виссарионов А., Федорова И. Государственный сектор: границы, контроль, управление // Экономист. – 2003. – №6. – С.3-12

Контрольні запитання і завдання

1. У чому суть поняття „перехідна економіка”?
2. Проаналізуйте ефективність проведення економічних реформ у країнах перехідної економіки.
3. На які групи за рівнем економічного розвитку можна поділити країни з перехідною економікою?
4. Охарактеризуйте особливості та динаміку інтеграційних процесів у країнах даної групи.
5. У чому полягають особливості економічного розвитку Польщі?
6. Проаналізуйте ефективність економічних перетворень у Польщі у 1990-х роках.
7. Охарактеризуйте структурні зміни в економіці Польщі.
8. Якими рисами характеризується зовнішня політика Польщі?
9. Які перспективи та труднощі українсько-польського співробітництва?
10. Назвіть основні фактори економічного зростання в Росії.
11. У чому полягають особливості галузевої структури російської економіки?
12. Які уроки російських економічних реформ для України ?